

Szerkesztőségi iroda:

Nagybcskerek,

Zápolya-utca. 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hóra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybcskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 60. szám.

Szerda, március 14.

A jászberényi beszéd.

március 14.

Apponyi vasárnap beszámolót mondott Jászberényben Nagy titokban érkezett meg, nehogy, mint mondá, válas tói ki legyenek téve a hatalom zaklatásainak. Valóságban azonban azért volt szükség a nagy titkolózásra, nehogy a nép az istenadta nép, melyért Apponyi annyira rajong méltó fogadtatásban részesítse.

A méltó fogadtatás nagyon is érthető lett volna. Mert annak, hogy a mai rettenetes válságban sinylődik az ország; annak, hogy az utolsó években nem történt semmi a nép bajának orvoslására; annak, hogy még nem jöhetett létre a kibontakozás, a népjólét és népjogok zászlajának diadalával, legnagyobbbrészt Apponyi az okozója.

De érthető lett volna a méltó fogadtatás a beszámoló miatt is. Mert ami ferdités, alakoskodás, ámitás csak kitélt Apponyiból, azzal mind előhozakodott. Megint adta a meg nem alkuvó kurucot. Megint a legnagyobb nemzeti hősré játszotta ki magát. Es adta a nagy népbarátot, akinek csak olyan kibontakozás kell, amely igazán demokratikus program, első sorban az általános választói jog alapján válik valóra.

Kétségtelen, hogy ez a beszéd öntudatos embert nem fog megtéveszteni. Mert öntudatos ember emlékezik. Emlékezik és tudja, hogy Pozsonyban Apponyi tavaly egyszerűen a faképnél hagyta a szocialistákat, amikor követelték, hogy nyilant és fenntartás nélkül vallja magát az általános választói jog hívének. Öntudatos ember emlékszik arra, hogy akkor, amikor néhány hónap előtt Kossuth Ferenc az általános választói jog alapján próbálta a kibontakozást, Apponyi volt az, aki megakadályozta.

Avagy talán nemzetiszínű jelszavainak fog felülni valaki? Nem hiszünk, nem hihetjük. Hogyan higgyenek, hogyan hihet-

nek olyan valakinek, aki másfél esztendő óta, azóta, hogy függetlenségi lett, hogy tehát az önálló magyar hadsereg zászlajára esküdt föl, hetvenhét ezer főszerelt és leszerelt a vezényszó kérdésében. Hogy higgyenek az olyan embernek, aki bár a Kárpátokat is nemzetiszínűre szeretné festeni, a magyar nyelvnek a népiszólásokban való kötelező oktatásáról hallani sem akar?

Es mit szólunk arról a lángoló szerelmi vallomásról, amelyet Apponyi megint az önálló vámtérületnek tesz? Hogyan higgyen ennek az országnak, amely nem vak és lát. Látja, tudja, hogy az önálló vámtérületet 1917-re Apponyiék megcsinálhatták volna, csak át kellett volna venni a kormányt. De nem vették át, hogy ne kelljen megcsinálni. Es nem csinálták meg, de azért Apponyi most mégis „küzd“ az önálló vámtérületért.

Valóban, ismételjük, nem hiszünk, nem hihetjük, hogy akadna még egy józan ember is, aki felüljön Apponyinak, akár önálló vámtérületről, akár nemzeti vívmányokról, akár népjogokról beszél.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 óráig az urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délig gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület olvasóhelyisége (Váraljai-utca 9. sz.). Nyitva mindennap délután 5 órától este 10-ig, vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig.

Április 9. Közig. bizottság ülése.

Március 15.

A szabadság napjának megünneplésére nagyban készül a város polgársága. A templomok ünnepéhez csatlakozik a reformátusok temploma is, ahol holnap, március 15-ikén délután imá-

ságot mondanak, amelyre a ref. egyház elnöksége ezután hívja meg a híveket.

A közig. tanfolyamhallgatók a következő felhívással adják ki márciusi ünnepük sorrendjét:

Az új Magyarország születésének emlék-ünnepét üli holnap a magyar nemzet széles hazában. Es a hazaszeretet lángjának a mai áldatlan állapotok között magasabbra kell felcsapnia, mint máskor; hogy a hazája sorsa miatt aggodalommal eltelt honfűlélek a mult dicsőségében találja vigasztalását; hogy erőt merítsen a csüggedő, hinni tudjon a kétkedő. Megszűnik a munka e napon, ünnepé avatja a hazaszeretet. Mint a hívő, vallása templomába, úgy zarándokol e napon a magyar hazaszeretet oltárához; a mult vakító fényébe tekint, hogy saszemekkel nézhesen a jövőbe; a mult sötét gyászán elzokogja bánatát, hogy a jövő szenvedései gyöngének ne lássák...

Polgártársak! A közigazgatási tanfolyamhallgatói március 15-én, délután 5 órakor a vármegyeház közgyűlési termében ünnepet ülnek. Jertek, ünnepeljétek ti is; forrjon össze e napon minden magyar lélek; hiszen ünnepe ez a nap minden embernek, akinek bölcsője ezen a földön ringott; mindenki előtt szent az az oltár, amelyen meggyújtjuk a visszaemlékezés szövetségét, mert az az oltár: a hazaszeretet!...

Az ünnep műsora a következő: 1. Szózat. Éneklé a tanfolyamhallgatók énekkara. 2. Megnyitó beszéd. Tartja Jankó Ágoston alispán. 3. Nemzeti dal. (Petőfőtől). Szavalja Kleits Ferenc. 4. Emlékbeszéd. Tartja ifj. Elek Albert. 5. A vén cigány. Melodráma. Szavalja Nédics Mihály, zongorán kiséri Krancz Arnold. 6. Éj őseink hazája. Éneklé a tanfolyamhallgatók énekkara. 7. Márciusi eskü (Ábrányi Emiltől). Szavalja Ferentzy Géza. 8. A mohácsi koldus (Nyizsnyai G.) Bariton szóló. Éneklé Bösször-ményi Elek, kíséri: zongorán Krancz Arnold, violán Ferentzy Géza. 9. Alkalmi költemény. Irta és szavalja Kéry Sándor. 10. Hymnus. Éneklé a tanfolyamhallgatók énekkara.

A róm. kath. leánytanintézetben március 15-én tartandó ünnepség műsora: 1. Kölesey „Hymnus“, éneklé az int. énekkar. 2. Alkalmi beszéd. 3. Necke „A puszták harangja“, előadja zong. Ellmer A. IV. o. t., Molnár L. III. o. t. 4. Győri „A magyar asszony“, szavalja Melczér A., Szalaváry Ó. s. Perkovátz R. III. o. t. 5. Favarger „Bacarolle d'Oberon fantasia“, előadja zongorán Radd J. IV. o. t. 6. Ábrányi „Mi a haza“, szavalja Érdeky M. 7.

A „TORONTÁL“ tárcája.

A pojáca.

A kis kocsiból szabadon kalandoztatta tekintetét a napsütötte faszor lombjain a szegény nyomorék. Vajon mily koru lehetett? Haja fehérségéről, tagjai faradságáról nem ítéltünk, ajkai pettyhűtsége, bágyadt tekintete is hazudhatnak. Nem, ez a férfi még nem aggyastán. Bőrén nyoma sincs a ráncnak, fogai épek. Bizonyosan valami nagy szerencsétlenség adta meg arcának a korai vénség bélyegét.

A kis kocsi mellett egy férfi állott s ütemes mozgással igyekezett a nyomorékot álomba ringatni. Amint megpillantottam, meglepődtem. Ugyan hol láttam már ezt az arcot?...

Az emlékeimben kezdtem kutatni. Ez az arc egy másikat juttatott eszembe... S ime, mint ahogy a tükörlapról lassankint letisztul a pára, a furcsa emberke alakja is úgy bontakozott ki emlékeimből.

— Parbleu! Hisz ez Jimmy, az új cirkusz pojácája! — kiáltottam föl.

Az emberke felém fordult s rám tekintve, önkénytelen mozdulattal nyújtotta felém a kezét.

— Igen uram, én vagyok az. Mily rég nem láttam önt! Két éve már! Talán külföldön volt?

— Igen. Alig egy hete, hogy visszatértem. Nem ismertem rá önré rögtön.

Mosolygott.

— Oh ez természetes! Hiszen mindig csak maszkban látott az előadás alatt vagy után. Ez nagyon sokat változtat az emberen. Aztán meg két év!...

— Apropos, hát a fivére, Tom, hol van most?

Meglepetve, szomoruan nézett rám.

— Itt, — mondta csüggedten s a gyermek-kocsira mutatott.

Megdöbbsentem. Hogyan, ez a nyomorék, összezuzott esontu emberke, ez volna Tommy? Tommy, akinek nincs párja a világon s akivel nem meri a harcot fölvenni senki?

A pojáca kendőjével letakarta az egykor acélizmu, szép vakmerő és bálványozott ember arcát, aztán óvatosan a fához vonta a kocsi és leült mellém a lócára.

— Igen, ez Tommy... Es én vagyok az oka annak, hogy őt ilyen állapotban látja viszont. Ha kívánja, elmondom önnek a szomorú esetet.

Mint ön tudja, Tommy és én együtt dolgoztunk. Az ő mestersége a trapéz volt, a repülés egyik trapézról a másikra. Az enyém pedig a közönség mulattatása aközben, míg a tornaszereket feállították. Mikor aztán ő felment a magasba, én vigyáztam rá, én adtam meg a kellő pillanatban a jelet, hogy ugorhat. Nagy gyakorlat kell ehhez a jeladáshoz, mert egy negyedpillanatnyi késés a nyakát szegheti.

Mikor befejezte a munkát s lebecsátkozott ismét, a taps és ujjongás nem akart végeit érni. Hiszen ön ezt tudja. A nők bomlottak érte, elhalmozták szerelmes levelekkel, virágokkal és ajándékokkal.

Velem, a nyomorult bohóccal senki sem törődött. Csak övé volt a dicsőség, az érdem. Engem, a festett arcú pojácát, aki csak a karzaton tud hatást kelteni, megvetett a közönség, vagy elnéző gunnyal figyelte mutatványaimat.

Ha mindezt elgondoltam, vad féltékenységgel vett erőt rajtam. De ez az érzés sohasem tartott tovább egy pillanatnál. Aztán el is felejtettem. Így volt ez éveken át s így is tartott volna, ha egy asszony nem keveredik az életünkbe.

Az volt a szerencsétlenség, hogy Tommy és én egyszerre lettünk szerelmesek. A hölgy pedig mulatság gyanánt fogta ezt fel. Mindkettőnket lebilincsel, anélkül, hogy előnyben részesítette volna bármelyikünket. Minden este ott volt a páholyban a cirkuszban, s biztató mosolya egyformán szólt mindkettőnknek.

Nem voltam képzelődő s egy pillanattal sem kételkedtem Tommy bekövetkezendő diadalában. Én legfeljebb morzsáit szedhettem fel a szép asszony mosolyának.

Hanem a szívnek nem lehet parancsolni. Az én szenvedélyem visszatartatlan erővel nőtt napról-napra.

Kezdtém a fivérem érdemeiről, művészetéről, sőt róla magáról is, mint emberről, kicsinylőleg gondolkodni. Egy alkalommal kifejezést is adtam ennek egy kávéházban, idegenek előtt:

— A repülő trapéz? No hiszen! Egy havi gyakorlat után bárki is művész lehet benne.

E perctől fogva pokol volt nekem a cirkusz. Pályámat utáltam, nem volt többé ambicióm s a sikert nem kerestem. Rettenetes állapot volt ez!

Egy este hölgyünk ismét ott ült páholyában. Egész nap rá gondoltam. A szeme már alig-alig tévedt rám. Ez érlelte meg bennem a gondolatot, hogy meg fogom őt lepni, megdöbbsenteni. Valami nagy dolgot akartam elkövetni, ami rám terelje a figyelmét. Olyat mutatok neki, amhez valóban erő kell, ügyesség és találékonyság. Azt akartam,

Zsadányi „K. sergő”, előadja hegedűn Kolos J., zongorán kíséri Gintner M. 8. Vörösmarty „Szózat”, énekl az int. énekkar.

A helybeli áll. felső kereskedelmi iskola növendékei mint minden évben, ugy az idén is, a szokott lelkesedéssel ünneplik meg március idusát. A program pontjai a következők: 1. Hymnus, énekl az ifjuság. 2. Magnyító beszéd, tartja Knyaskó Lajos igazgató. 3. Március idusa, írta és felolvassa Gottfried S. felső oszt. tan. 4. Talpra magyar, szavalja Spitzer M. f. o. t. 5. Kossuth Lajos. Beszéd, tartja Mangold F. f. o. t. 6. Szózat. Énekl az ifjuság.

A helybeli áll. polgári iskola március 15-én az intézet dísztermében iskolai ünnepélyt rendez, melynek sorrendje: 1. Hymnus. Énekl a polg. isk. daloskör. 2. „Talpra magyar”. Szavalja Retzler Antal IV. o. növendék. 3. „Ős-Budai gyermeke”. Énekl a daloskör. 4. Ünnepi beszéd. Elmondja Knyaskó Lajos igazgató. 5. Ábrányi E.: Márciusi eskü. Szavalja Davidovits Zsigmond IV. o. tanuló. 6. „Hazádnak rendületlenül”. Énekl az énekkar.

A nagybecskereki központi állami iskola a következő sorrend szerint ünnepli meg március 15-ét: délelőtt 1/9-kor isteni tisztelet, utána az intézet nagytermében: „Hymnus”, énekl a tanulók. „A magyarok Istene” Petőfi Sándortól, szavalja Szepessy Jenő IV. A) osztályu tanuló. Ünnepi beszéd, tartja Wégling István állami tanító. Petőfi Sándor „Kemény szél fuj”, szavalja Fischer Árpád IV. B) oszt. tanuló. Tóth Kálmán „Ki volt nagyobb”, szavalja Szorád István V. oszt. tanuló. „Szózat”, énekl a tanulók.

A nagybecskereki Eötvös utcai állami elemi iskolában folyó évi március 15-én rendezendő ünnepély sorrendje: Fél 9 órakor isteni tisztelet, 9 órakor az iskolában: 1. „Talpra magyar”, énekl az iskolai ifjuság. 2. Magnyító beszéd, tartja Bányai Jakab igazgató. 3. „Talpra magyar” Petőfi Sándortól, szavalja Klein Árpád III. o. t. 4. „A haza”, Pósa Lajostól, szavalja Jokity Vazul IV. o. t. 5. Ünnepi beszéd, tartja Óváry János áll. tanító. 6. „Népdalok”, énekl az iskolai ifjuság. 7. „Ima a hazáról”, Pósa Lajostól, szavalja Óváry Ernő III. o. t. 8. „Szózat”, Vörösmarty Mihálytól, szavalja Kardos István IV. o. t. 9. „Hymnus”, énekl az iskolai ifjuság.

A szabadságünnepek sorát különben szovodák már meg is kezdték és pedig a II. szovoda kezdte meg Veressné Kont Paula óvónő vezetésével. A hazafias nevelésnek szép eredményt mutatták a kis gyermekek, kiknek legnagyobb része idegen ajku s mégis szép magyar kiejtéssel adtak elő hazafias verseket és dalokat. Az ünnepélyen jelen voltak: Baaden Károlyné, Szlavikovszky Szaniszlóné, Szegfűné Goptsa Róza óvónő, Jeszenszky Nándorné, Erdős Ferencné, Erdős Jolán, özv. Szilvassy Jánosné, dr. Várady Imre, Semsey Gyula, Büchler Hugó tanító, és sok szülő. Az ünnepély végeztével az óvónő kérte a közönséget, hogy otthon is ilyen hazafias szellemben nevelje gyermekeit, mire dr. Várady Imre mondott köszönetet a közönség nevében. Az iskola nevében pedig Büchler Hugó tanító mondott köszönetet nemcsak a szép ünnepélyért, hanem azért is, hogy egyáltalában ünnepélyt tartott az ovoda.

hogy a tekintete rajtam nyugodjék, egyedül csak rajtam.

Ekkor, mialatt Tommy felkuszott a trapézra, én a másikra másztam fel macskagyűgyességgel. Oly gyorsan történt ez, hogy mindenki önkénytelen „ah!” kiáltásban adott kifejezést meglepetésének. Aztán mielőtt még tapsolni kezdtek volna, nyilsurranással lepattantam a hirtárol s hatalmas ívben szeltem a levegőt. Nagy dobbanással termettem a porondom. A vihar-szerű ujjongás, ami erre támadt, mámorossá tett. Most rajtam volt igazán minden tekintet. Az „óvé” is!... A siker elbódított s mindenről elfelejtkeztem. Megkaptam a láz, hogy megismételjem az előbbi mutatványt. Pillanatig a magasba néztem, aztán lendületet véve, önmagamnak kiáltottam a jelszót:

— Go!...

Valami megrezzen a levegőben... Odanéztem. A trapéz üresen állott... Rémület fogott el, de időm se maradt gondolkodni, midőn velőrázó sikoltás hallatszott mindenfelől. Az aréna porondjára hatalmas, tompa hanggal csapódott le egy emberi test... Tommy, összezúzva, véresen. Hetekig azt hittük, meg fog halni, de életben maradt...

A pojáca elhallgatott, majd szomorúan kérdezte:

— Vajjon meg fogja-e Isten bocsátani bűnömöt, valaha?

— Az ön bűnét?

— Igen, helyesen mondtam, a „bűnömöt”. Ha az ember az ujjai közt tart egy emberéletet, nem szabad azt egy asszony mosolyáért veszélyeztetni...

M. Irving.

— A megyei központi választmány ülése. Torontálmegye központi választmánya tegnap délelőtt, Jankó Ágoston alispán elnöklésével, ülést tartott. Jelen voltak: Dr. Grandjean József, Oda Antal, Steinitzer Géza, dr. Milos Aurél, dr. Klein Mór, Lucsis Miklós választmányi tagok és Rigó István előadó. A központi választmány ülése az 1907. évi érvénytelen bíró képviselőválasztók névjegyzékének kiigazítására megválasztották és kiküldötték az őseiről küldöttképeket. A választói névjegyzék kiigazítása a belügyminiszteri rendelet értelmében részben az 1904. részben az 1905. évi adóelőírás alapján történtik.

— Az új közoktatásügyi miniszter a tanfelügyelőkhöz. Az új vallás- és közoktatásügyi miniszter az összes tanfelügyelősekkel a következő leiratban tudatta hivaalfoglalását:

Ó császári és apostoli királyi Felsője folyó évi március hó 6-án Bácsban kelt legfelsőbb elhatározásával engem vallás- és közoktatásügyi magyar kir. miniszterrel legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Erről Tanfelügyelő Urat azzal értesitem, hogy a miniszterium vezetését a mai napon átvettem s kérem, hogy hivatalos működésemben engem határozottan támogatni sziveskedjék. Budapest, 1906. március 9. T. oszt. Gyula.

— Új gazdasági tudósítók. A m. kir. földmívelésügyi miniszter Torontálmegye pancsova járására nézve Hauber Hugó almasi és id. Neubauser János francfeldi lakosokat, a csenei járásra nézve pedig Majláth András öregfalui lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bízta meg.

— Kossuth Ferenc köszönete a nagybecskereki függetlenségi pártnak. Mint említettük, a nagybecskereki függetlenségi párt, dr. Várady Imre vasárnapi beszámolója alkalmával, táviratilag üdvözölte Kossuth Ferencet. Kossuth Ferenc most, mint velünk közlik, megleghangú táviratban köszönte meg az üdvözlést és örömet fejezi ki Várady jelöltsége föött.

— A kereskedelmi és iparkamara ülése. A temesvári kereskedelmi és iparkamara legutóbb tartotta a havi teljes ülést, Jovag Vasi Ede udvari tanácsos elnöklésével. Az ülésen Torontálból jelen voltak: Beck J. (Nagyszennyikés), Fodor N. (Nagykikinda). Az ülés tárgysorozata-ból kiemeljük a következőket: Torontálmegye alispánja véleményezés végett megküldötte az idegen iparosok kézirtevényeinek a határozatokon való előírásáról alkotott szabályrendelet-tervezetét, amelyhez a kamara nagyjában hozzájárul; kimondja azonban, hogy oly községek határozatait, amelyekben egyes iparágak megfélelő módon vannak képviselve, az ezek körébe vágó árukat id. genek ne árulhassanak. Az érke-zett több rendbeli vásártügyi kérvények közül a kamara Szerbneuzina, Kükbekháza községekét elutasítolva véleményezi; Szerb-íttebe községet pedig, mely a vásártér át-helyezését célozza, pártolja. Pancsova város vásári és piaci rendtartást kíván alkotni, mely célból a készített szabályrendelet tervezetét bemutatja a kamarának. A teljes ülés az egyeb-ként liberális szabályrendeletet a bizottság által javasolt több rendbeli módosítással elfogadható-rak véleményezi. Több kisebb fontosságú ügy elintézése után az ülés véget ért.

— Halalozás. Mint Pancsováról részvétellel vesztük a hírt, Lengyel Vilmos ottani állami főgimn. tanár, aki egyidőben Nagybecskereken is működött, 47 éves korában meghalt. Az elhunytat nagy részvétellel temették el Pancsován.

— Önkéntes tüzoltótestület Nagyteremian. Nagyteremianról írják lapunknak: Még a múlt év októberében szervezték a nagyteremian önkéntes tüzoltótestületet János Ernő községi segédjegyző és Schwartz János állami tanító közreműködésével — akik a tüzoltói szakismeretek minden ágában a múlt évben Nagybecskereken tartott tüzoltó tanfolyamon nyerték kiképzésüket. A testület most f. évi március hó 11-én, belügyminiszteriel jóváhagyott alapszabályai alapján első rendes közgyűlésében, végleg megalakult. A 25 működő tagból álló testület kiképzése a szervezés óta szakadatlanul folyt és továbbra is folyik. A mostan megtartott közgyűlés egyhangulag megválasztotta parancsnoknak Lenhardt Károly helybeli földbírtokost; alparancsnoknak és testületi pénztárnoknak Junker Márton községi bíró; szakaszparancsnok és titkárnak János Ernő segédjegyzőt. A katonai alapon szervezett testületnek sem elnöke, sem választmánya nincsen. A közgyűlés Freed Miklós takarékpénztári igazgatót, Junker József helybeli földbírtokost, Marschang Miklós közs. jegyzőt és Mayer Károly községi albirót a tüzrendszet körül szerzett érdemeik méltánylásául egyhangulag a testület tiszteletbeli tagjaivá választotta.

— Modern. — A mama — Ezentul Flóri, majd átnézem, hogy mit olvasol. Kezdem e három kötetten.

Flóri: Azt hiszem, a papa nem fogja megengedni, hogy ezt elolvassad!

— Hűvös nyarunk lesz. Meteor legújabbban a következő időjólást teszi közzé: A március 13-iki csomópont meghozza a különben is szürkés csapadékokat, amit követőleg már változatosabb lesz március havának időjárása, csapadékosabb, hűvösebb, szelesebb s esetleg hidegebb jelleggel, különösen 23—29-ke körül, amidőn ha a Napon a ciklonos hatások érvényesülnek még fagypontra alá kerülhet a hőmérő. Igen hideg jellegű még az április hó 13-ke körülösen a 19-iki csomópont, a bolygók részéről amely napokon, vagy azok körül fagy várható, napátörés esélye azonban csak hűvös eső vagy szél. Május havának csupán 16-ika mutat a fagyra hajlandó jellegét, de miután e hónap feletle sok csomóponttal bír, így igen változatosnak ígérkezik, ez okból igen valószínű, hogy e 16-ki dátum sem fogja a fagypontra alá süllyeszteni a hőmérőt, hanem csak hűvös szél, esetleg eső alakjában érvényesül a bolygók e befolyása. Ezen csomópontot kivéve fagypontra május hó a bolygók részéről nem mutat, de annál változatosabbnak ígérkezik csapadék szelés változatokban, hűvös jelleggel, ami a terményekre csak kedvező hatással lehet. Az időjárás változatos jellege június havára is atmegy, úgy hogy a nagyobb nyári meleg még itt sem ígérkezik állandónak, sőt a hőmérséklet, a bolygók állásából ítélve, általában a normálison alantabb állanak mutatkozik. Június hava is erősen változatos időjárást ígér, legálábbabb még végfele leend Julius hava kezdetén meleg, de 10-ke körül hűvösebb, erősen változatos időjárassal bíztat, csapadékkal és széllel vegrest, mely csak főép táján lesz melegebb s a nagyobb meleg inkább e hónap második felére, illetőleg utolsó harmadára esik. Mindezekből következtelve tavaszunk és nyarunk a bolygók részéről, inkább hűvös esővel változatosnak ígérkezik, mint túlmelegnek.

Érdekes felolvasás. Kovács Aurél gépészmérnök e napokban érdekes felolvasást tartott egy fővárosi előkelő együletben a modern munkagépekről. Különösen kiemelte ezek közül az irógépeket és tanulságos statisztikai és demonstratív adatokkal megvilágította azok nagy hasznát ügyvédi, gyári, kereskedelmi, pénzügyi és közhivatali irodákban. Közben több irógéprendszert bemutatott és ismertett, melyek közül a modern irógéptechnika legmagasabb fokán állónak jelölte az eredeti Remington Standard irógépet. Legérdekesebb volt, mert leghasznosabb előadásunk azon része, melylyel szakszerűen kitanította a nagyobb részt ügyvédek, mérnökökből, kereskedőkből és gyárosokból álló hallgatóságot, hogy mire kell vigyaznunk, ha irógépet akarunk venni és mikép győződhetünk meg legkönnyebben arról, hogy melyik a legjobb irógép. Mint halljuk, Kovács Aurél (lakik Budapesten, Andrássy-ut 12. sz. alatt) általános és szenzációs érdeklődést keltett felolvasását külön füzetben is megjelen-teti és az érdeklődőknek egyszerű levelezőlapú megkeresésére bérmentve és díjmentesen megküldi.

— Halál a maiomban. A napokban Román-szárcsán, Grabovszki Antal olajprésselő malmában, Kondán Lázár ottani lakos 7 éves Salamon nevű fia szerencsétlenül járt, úgy hogy még a helyszínén meghalt. A vizsgálat folyik.

— Országos vásár. A legközelebbi Jarkováci községi országos vásár, mint az előjáráság közli, folyó évi március hó 30., 31. és április 1-én lesz.

— Gyanus halál. Tegnapi lapunkban megírtuk, hogy a nagybecskereki ügyvészség vizsgálatot indított az Óteleken gyanus körülmények között meghalt özv. Tóth Palmé ügyében, akiről azt beszéltek, hogy megmérgezték. Mint most Ótelekről lapunknak jelentik, özv. Tóth Palmé a hatóság exhumáltatta s törvényileg felboncoltatta. A boncolás kiderítette, hogy a mendemondák valótlanok, mert Tóthné természetes halállal halt meg.

Irodalom és művészet.

* A nagykikindai műklállítás. A budapesti Nemzeti Szalonnak, a Torontálmegyei Magyar Közművelődési Egyesület közbenjárásával, Nagy kikinda március 18. és 28. közt rendezendő műklállítására Kikinda nagyban folynak az előkészületek. A kiállítás a Nemzeti Szalon titkára Déry Béla és műtárosa Rubovics Márk festőművészek személyesen rendezik, míg a helyi bizottság dr. Bogdán Zsivkó polgármester elnöklésével teljes buzgalommal azon van, hogy ugy az egész kiállítás, mint a kiállítás megnyitója minél szebb legyen. A kiállítás dr. Dellimanic Lajos főispán, a kultúregyesület elnöke nyitja meg személyesen, vasárnap délelőtt 11 órakor. A megnyitás után délután 1 órakor díszlakoma lesz.

A Torontálmegyei Magyar Közművelődési Egyesület igazgatóságának tagjai testületileg vesznek részt dr. Dellimanic Lajos főispán,

elnök vezetésével. Az indulás a reggel 6 órai Kikindai közvetlen vonattal történik. Az igazgatósági tagok ugyanekkor találkoznak a vasúti pályaudvaron.

*** „Népmivélés“.** E cím alatt új pedagógiai folyóirat indult meg Bárczy István és Wessely Ödön szerkesztésében. Az első füzet, mint kettős szám, 11 iven jelent meg s valóságos kötet, telve a legértékesebb tartalommal. E gazdag tartalomról lehetetlen röviden képet adni. Kiváló tudósok (Financzy Ernő, Kármán Mór, Riedl Frigyes) jeles írók (Gárdonyi Géza, Ambrus Zoltán, Benedek Elek) s a szakemberek egész sora (Teleki Sándor gróf, Náray Szabó Sándor, Kriesch Aladar, Hajós Lajos dr., Nagy László, Sztójánovics Jenő, Guttenberg stb.) írt cikket. A cikkek mellett különösen értékesé teszi a folyóiratot a sok rovat, melyben a szerzők minden külföldi és hazai pedagógiai eseményről és kérdéssel alaposan és szakszerűen tájékoztatják az olvasót. A folyóirat felölteli a kisdedóvást, népiskolát, polgári iskolát, továbbképző iskolákat, a tanítóképzést és felnőtt népművelését. Ilyen magas színvonalon álló folyóirat még nem volt irodalmunkban. A Franklin-Társulat a külső kiállításról is fényesen gondoskodott. Előfizetési ára e gazdag tartalomhoz és művészi kiállításához képest mérsékelt. Félévre 10 korona, pedagógusoknak és jegyzőknek 8 korona.

TAVIRATOK.

A helyzet.

Az új választások.

Budapest, március 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Iletékes helyről jelentik: A koalíció állandóan foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy lesz-e választás vagy sem. Ez érthető, hiszen a kérdés a legfontosabbak egyike. De az már azán, bár szintén érthető, nem bocsátható meg, hogy mindig nem koalíciók szájába adja a képviselőválasztásra vonatkozó hírt. Ezt tette meg legutóbb Vörös László kereskedelmiügyi miniszterrel is. Most az egyik lap újból a kormány egyik tagjának a szájába ad ilyes nyilatkozatot, amelylyel szemben megjegyezzük, hogy a kormány egyetlen tagja a választásokról senki előtt nem nyilatkozott s így az erre vonatkozó hír épp oly valóttan, mint az, amelyet legutóbb a kereskedelmiügyi miniszter nyilatkozata gyanánt tettek közzé.

A katonatisztek reverzálisa.

Budapest, március 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az egyik koalíciós lap azt írta, hogy a katonatiszektől a válságra való tekintettel reverzálást vettek. Felhivatalos oldalról most erre vonatkozólag a következőket jelentik ki:

Az egész közlemény nyilvánvaló spekuláció a katonaságra, a tisztikar egy részének a kötelelességtudásban való megingatására. Szemmel látható, hogy az egész közlés csak oda tendál, hogy amennyiben talán véletlenül kedveznének valahol a hadsereg nagy területén a viszonyok a konkolyoknak, hát ez a részecske ne is maradjon mentes a méfelytől. A hadseregre, a tisztikarra régóta spekulál már a koalíció. Hisz nincs az a hét, a melyen legalább egy-két újdonság föl nem roppen a végből, hogy elhitesse a nagyvívággal, elhitesse a hadsereg újságolvasó elemeivel, hogy a véderő épületének pillérei repedeznek: meglazult a figyelem, meglazult az engedelmség, a kötelelességtudás. Ez a spekuláció azonban szerencsére oly távol áll a komolyságtól, mint a minő közel van a hazudozáshoz. Amint hogy az egész reverzálisból nem igaz egy betű sem. A katonaság egyszer tesz fogadalmat, mikor a zászló alá állítják, a katonatiszt egyszer ad reverzálást, mikor a tisztikarba lép és azt meg is tartja, semmifele más reverzálisról szó nem lehet, nincs is.

Kossuth Ferenc nyílt levele.

Budapest, március 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Koalíciós híradás szerint Kossuth Ferenc, aki még mindig ágyban fekvő beteg, a hét végén bocsátja ki ceglédi választóihoz intézet nyílt levelét,

amelyben állást fog foglalni az általános választói jog kérdésében.

Koalíciós tanácskozás.

Budapest, március 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Kossuth Ferenc lakásán ma délelőtti tanácskozás volt, amelyen részt vett: Apponyi Albert gróf, Andrássy Gyula gróf, Zichy Aladár gróf, Polónyi Géza és Tóth János. A tanácskozáson a napi politikai eseményekkel s az új választások ügyében való teendővel foglalkoztak. A tanácskozás két óra hosszat tartott.

Március 15-ike.

Budapest, március 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Kristóffy József belügyminiszter rendeletet intézett Pestvármegye alispánjához, melyen tudatja, hogy a vármegye területén tartandó március 15-iki ünnepeket és felvonulásokat engedélyezi.

Józanodás.

Budapest, március 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Zilahról sürgönyzik, Szilágyvármegye mai közgyűlése elhatározta, hogy az önként befizetett adókat beszedésére az állampénztárba s az önként jelentkező katonák állítását végrehajtja. Wesselényi Miklós báró, az erdélyi újpárt egyik vezére, hosszabb beszédben szót ez elhatározás mellett s azt mondotta, hogy inkább elviseli a látszólagos hazafiatlanság vádját, mintsem a meddő renitensséggel a tisztviselőket megfosztassa kenyerüktől s helyükbe új idegen tisztviselők üljenek.

Kossuth Ferenc állapota.

Budapest, március 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Kossuth Ferenc állapotában tegnap olyan rosszabbodás állott be, hogy az éjjel folyamán el kellett hivatni orvosát, dr. Müller Kálmánt. Reggelre Kossuth jobban lett, úgy, hogy meglehetősen tartani lakásán a mára tervezett koalíciós tanácskozást.

Richter Jenő temetése.

Budapest, március 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Berlinből jelentik, Richter Jenőt, az elhunyt nagyíri tudóst, rendkívüli részvét mellett temették el. A gyászbeszédet Träger Albert birodalmi képviselő mondotta, majd Schmidt és Hauszmann képviselők beszéltek. A temetőben Grabner bucsuztatta el az elhunyt tudóst, amely után örök nyugalomra helyezték.

A marokkói kérdés.

Budapest, március 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Legújabb algezirasi jelentés szerint a helyzet változatlan. A francia delegátusok nem tartják lehetségesnek, hogy a bankkérdésre nézve megegyezésre jutnak, ha Németország nem egyezik bele a francia pénzcsoportnak adandó alaptőke-részek szaporításába és ha Tattenbach gróf ragaszkodik ahhoz, hogy a banknak már eléggé francia jellege van. Az osztrák-magyar javaslatot a rendőrség kérdésére vonatkozólag valószínűleg elfogadja Németország, de néhány pont még megfontolás tárgyát képezi.

A courriersi bányaszerencsétlenség.

Budapest, március 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Lensből sürgönyzik, egy Rick Simon nevű bányamunkás, Dubief minisztertől engedelmet kért arra, hogy lemehessen a III. számú árnába, a hol még élőknek kell lenniök, akiket meg akar menteni. Hiába próbálták lebeszélni veszedelmes vállalkozásáról. Végre egy menők kíséretében lissz, de minden eredmény nélkül tért vissza. Amikor megkérdezték tapasztalatairól, elmondotta, hogy véleménye szerint szegény bajtársainak végük van. Mindnyájoknak el kellett pusztulniök a rombadőlt tárnákban. Halálos veszedelemmel játszana, aki le akarna

menni a bányába, csak azért, hogy halottakat hozzon fel onnan Rick egyébként főképen azért próbálta meg a lejutást, hogy megtalálja fiát, aki szintén odaveszett.

Budapest, március 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Legutóbbi jelentések szerint a courriersi bányáknál még 1090 bányász hiányzik. Megmentésük dolgában földadtak minden reményt.

Gyermekek veszedelme.

Budapest, március 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Gmundenből táviratozzák: A Vogel-sang-malom tegnapi délután leégett. A malomban harminc gyermek volt, akiket a tűzhalál veszedelme fenyegetett. A tűzoltók a maguk életének veszélyeztetésével kimentették a gyermekeket.

Budapesti gabonátözsde.

Budapest, 1906 március 14.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzése.

B u z a	Kilós		100 kilogr. ára			
	kor-tól	kor-ig	kor-tól	kor-ig		
Tiszavidéki	75	16.55	16.75	79	17.35	17.60
Pestvidéki	74	16.00	16.20	78	16.80	17.10
Bánsági	75	—	—	79	17.30	17.40
Bácskai	74	16.20	16.40	78	17.10	17.40
Szerbiai	76	—	—	—	—	—

Egyéb gabonafajták		100 kilogr. ára			
		kor-tól	kor-ig		
Rozs	elsőrendű	—	—	13.55	13.65
	középmínőségű	—	—	13.40	13.45
Árpa	takarmányára I. r.	—	—	14.45	14.75
	másodrendű	—	—	14.15	14.45
Köles	—	—	—	—	—
Zab	elsőrendű	—	—	15.80	16.00
	középmínőségű	—	—	15.60	15.70
Tengeri	belföldi új	—	—	13.55	13.75
	román vagy bolgár	—	—	—	—
	cinquantin	—	—	—	—
Repce	káposzta	—	—	—	—

Határidő-üzlet.

Budapest, március 14. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai fözsdén az árak szilárdak. Déli zárhatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	16.62
Buza (1906. októberre)	16.52
Rozs (áprilisra)	13.66
Rozs (októberre)	13.42
Tengeri (májusra)	13.70
Zab (áprilisra)	15.70
Zab (októberre)	12.60

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Ervényes 1906. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtti 9 óra 53 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 5 óra 30 perc.
Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 37 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibánáról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 23 p.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 7 óra 05 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtti 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 45 p.
Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibánára: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtti 11 óra 38 p.

POSZTÓÁRUK

legjobb és legolesőbb bevásárlási
forrása csak egyedül

BAHR JÓZSEF gyári raktára
Jägersdorffban, (osztrák Szilézia).
Házaló ügynökök kerestetnek.

(274-6.3)

Vető-rózsaburgonya

gyönyörű szép csiraképes áru, 1-2 nap múlva érkezik.

Előjegyzéseket már most elfogadunk.

Ajánlunk ezenkívül

rózsa és fehér evőburgonyát.

Özvegy Guttman Jakabné és fia.

— Telefon 96. — (295-2.1)

Tüzifa-, szén-, épület- és műfaraktár

Kurländer Imre

Telefon 89. NAGYBECSKEREK. Telefon 89.

Épület és műfaraktár: Aradai-ut. 1.

Tüzifaraktárak:

Korona-utca és Gizellapart
(Kurländer-udvar.)

Iroda és lakás:

Korona-u. 66/11. Telefon 35.

Dusan felszerelt raktár

épületfa, deszka, lécz, oszlopok,
múfa kádárok és bognárok részére.

Elsőrendű tűzifa.

Valódi porosz kőszén

a Wildensteinsegen-Richterhofer bányából.

Elsőrendű gáz-koks (pirszén).

Mindenféle kovács-szén, kitűnő faszén.

MARHASÓ.

SZŐLLŐKARÓ minden nagyságban.

37-50.21

Van szerencsém a nagyérd. közönség szíves tudomására hozni, hogy a mindennapi Szent István-sör mellett kapható egész március hónapban át hetenként 3-szor, és pedig: vasárnap, kedd és csütörtökön a birneves

SALVATOR-SÖR

(Paulaner Bräu Salvator-Keller Münchenben.)

Kiváló tisztelettel

Marcoin Jenő.

259-12.6

Lakás kiadó

4 tágas szobából álló
udvari lakás

megfelelő mellékhelyiségekkel

május hó 1-től

a tiszai ármentesítő társulat

székházában (amerikai negyed,

Merczy-utca 2362. sz.) kiadó.

Bővebbet a társulat irodájában,

valamint a házmesternél.

(297-2.1)

Zongoraterem

megnyitás.

A legkitűnőbb gyártmányú
zongorák (Schweighofer, Dörr,
Reinhold stb. gyárakból) kap-
hatók

1000 koronától 2400 kor.-ig

Bröder Ignácnál

Temesvári-utca saját házában.
(Koskenyvágyányu vonal megállóhelye.)

262-52.5

FOGAK ÉS FOGSOROK

kaucsuk és aranyinylemezzel,
= szájpadlás nélküli fogsorok, =
aranykorona és hidmunkák, fer-
dén nőtt fogak szabályozása,
porcellán és mindennemű fog-
tömések a legtekélyesebb for-
mában készíttetnek

DR. IVÁNYI MÓR,

th. megyei főorvos fogműtermében

egy elsőrangú külföldi fogtechnikus közre-
működése mellett.

Rendelés 9-5-ig.

Rendelés 9-5-ig.

271-x.3

788. szám. 1906.

294-3.1

Pályázati hirdetmény.

Bóka községében megüresedett s évi
960 korona fizetéssel és a kifejtendő szor-
galomhoz képest némi mellékjövdelemmel
is javadalmazott, kataszteri nyilvántartói
állásra ezennel pályázatot hirdetünk. Az
adó- és kataszteri ügyek kezelésében tel-
jes jártasság, nemkülönben a szerb nyelv
ismerete feltétlen kellék. Az állás f. évi
április hó 1-ig okvetlenül elfoglalandó.

Bóka, 1906. március 12-én.

Bóka község előljárósága.

Megvételre kerestetik egy

szalon-garnitúra

asztallal, esetleg íróasztallal.

Ajánlatok az ár megjelölésével a

kiadóhivatalba kéretnek.

218-x.2

FELTŰNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés feles-
leges, a dohányzó egy-
szer veszi és többé
mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY

(48-104.21)

HIRDETÉSEK

felvételnek a

„TORONTÁL” KIADÓHIVATALÁBAN.